

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

EKONOMİ BAKANLIĞI DEVLET YARDIMLARI REHBERİ

Kasım 2017

5. YATIRIMLARA SAĞLANAN DEVLET DESTEKLERİ

Ülkemizde gerçekleştirilecek yatırımlar aracılığıyla üretimin, istihdam ve rekabet gücümüzün artırılması sürdürülebilir büyüme ve kalkınma hedeflerini yakalayabilmek açısından önem arz etmektedir. Bu kapsamda Ekonomi Bakanlığı'nca özel sektör tarafından gerçekleştirilecek yüksek katma değerli, ülkemiz sanayisinin yapısal dönüşümüne katkıda bulunacak, belirli bir ölçeğin üzerindeki ulusal veya uluslararası sermayeli yatırımlar, Yatırım Teşvik Sistemi ve Proje Bazlı Teşvik Sistemi adı verilen iki farklı program aracılığıyla desteklenmektedir.

5.1 YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

AMAÇ: Kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesi, üretim ve istihdamın artırılması, Ülkemizin uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesi, uluslararası doğrudan yatırımların artırılması, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesidir.

Bölgeler arasındaki sosyal ve ekonomik gelişmişlik farklılıklarını azaltmak suretiyle daha dengeli bir kalkınma yapısına ulaşmak için az gelişmiş bölgelerde istihdam ve katma değer yaratan yatırımların desteklenmesi ve artırılması gerekmektedir. Bu amaçla yatırım teşvik sistemi bölgesel bir yapı üzerine kurgulanarak, az gelişmiş bölgelerde gerçekleştirilecek yatırımların daha yüksek yardım yoğunlukları ile desteklenmesine imkân verecek şekilde tasarlanmıştır. Bu kapsamda ülkemiz illerin sosyal ve ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınmak suretiyle 6 bölge'ye ayrılmış olup, en gelişmiş illerin yer aldığı bölge olan 1. Bölge'den en az gelişmiş illerin yer aldığı bölge olan 6. Bölge'ye gidildikçe yatırımlara sağlanan destek unsurları çeşitlilik ve yoğunluk bakımından artırılmıştır.

Yatırım Teşvik Sistemi kapsamında illerin yer aldığı bölgeler

KAPSAM: Yatırım Teşvik sistemi, anılan farklı amaçlar doğrultusunda, tüm Türkiye'ye kapsayacak şekilde 5 farklı teşvik uygulaması içermektedir. Bu uygulamalar; Genel Teşvik Uygulamaları, Bölgesel Teşvik Uygulamaları, Öncelikli Yatırımların Teşviki, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki ve Stratejik Yatırımların Teşvikidir.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNİN UYGULAMALARI

Genel Teşvik Uygulamaları: Teşvik edilmeyecek veya teşviki için aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, asgari sabit yatırım tutarı ve kapasiteler üzerindeki yatırımlar bölge ayrımı yapılmaksızın Genel Teşvik Uygulamaları kapsamında desteklenmektedir.

Bölgesel Teşvik Sistemi: Bölgesel Teşvik Uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiş olup, bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.

Öncelikli Yatırımların Teşviki: Ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda, tespit edilen alanlarda yapılacak olan yatırımlar, öncelikli yatırımlar olarak belirlenmiş ve bu yatırımlara 1. 2. 3. ve 4. Bölgelerde gerçekleştirilmiş olsalar dahi 5. Bölgede uygulanan destekler sağlanmıştır. Bu yatırımlara, 5. ve 6. Bölgede gerçekleştirilmeleri halinde ise kendi bölgelerinde uygulanan destekler sağlanmaktadır.

Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki: Asgari sabit yatırım tutarları 50 Milyon TL ve 1 Milyar TL arasında olmak üzere belirlenen 12 yatırım konusu, büyük ölçekli yatırımların teşviki çerçevesinde desteklenmektedir. Bu yatırımlar kapsamında Vergi İndirimi desteğinin yatırıma katkı oranı her bölge için bölgesel teşvik sistemi kapsamında uygulanan oranın %10 üzerinde uygulanmaktadır.

Stratejik Yatırımların Teşviki: Asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon TL olması, yatırım konusu ürünle ilgili yurt içi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması, yatırımla sağlanan katma değer asgari %40 olması ve üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değerinin son 1 yıl itibarıyla en az 50 milyon \$ olması kriterlerini sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında desteklenmektedir. Ayrıca, asgari sabit yatırım tutarı üçmilyar Türk Lirasının üzerinde olan öncelikli yatırımlar stratejik yatırım olarak kabul edilir.

KİMLER BAŞVURABİLİR?

Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, birlikler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri

ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları yüzde elliye geçen kurum ve kuruluşlar) ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edebilir.

BAŞVURU YERİ:

Teşvik belgesi müracaatları, 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğle belirlenen bilgi ve belgelerle Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne yapılır. Ancak, 2012/1 sayılı Tebliğin Ek-4'ünde belirtilen yatırım konularından genel ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan yatırımlar için yatırımcının tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de (2012/1 Tebliğin EK-3'ünde belirtilen Kalkınma Ajansları ve Sanayi Odaları) müracaat edilebilir.

Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde birmilyon Türk Lirası, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise beşyüzbin Türk Lirası olması gerekir.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNİN DESTEK UNSURLARI

Yatırım teşvik sistemi kapsamında sağlanan destek unsurları, yatırımın konusu, büyüklüğü ve yerine göre farklılık gösterebilmektedir. Teşvik uygulamalarına göre sağlanan destekler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Yatırım Teşvik Sistemi kapsamında uygulanan destek unsurları özet tablosu:

Destek Unsurları	Genel Uygulamaları	Teşvik	Bölgesel Teşvik Sistemi	Öncelikli Yatırımların Teşviki	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
KDV İstisnası	✓		✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓		✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi			✓	✓	✓	✓
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği			✓	✓	✓	✓

Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği		✓	✓		✓
KDV İadesi					✓
Sadece 6. Bölgede Gerçekleştirilen Yatırımlar İçin					
Sigorta Primi Desteği		✓	✓	✓	✓
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	✓	✓	✓	✓	✓

Katma Değer Vergisi İstisnası:

Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralama için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti:

Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi:

Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar, indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Gelir Vergisi Stopajı Desteği:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için belirlenen gelir vergisi stopajının terkin edilmesidir. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülmüştür.

Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülmüştür.

Faiz Desteği:

Faiz Desteği; bölgesel teşvik uygulamaları (3., 4., 5., ve 6. bölgelerde) stratejik yatırımlar ile AR-GE ve çevre yatırımları kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımlar için teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi:

Teşvik belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilmesi şeklinde uygulanmaktadır.

KDV İadesi:

Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir. Ayrıca 2017 yılında imalat sektöründe gerçekleştirilecek teşvik belgeli tüm yatırımlara ilişkin bina- inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlanabilmektedir.

İrtibat Bilgileri

İlgili Birim	Telefon	e-mail
Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü	Tarım ve Tarımsal Sanayi Dairesi : (0312) 204 9741	tesvik@ekonomi.gov.tr
	İmalat-1 Dairesi : (0312) 204 9721	
	İmalat-2 Dairesi : (0312) 204 9779	
	İmalat-3 Dairesi : (0312) 204 9735	
	Enerji ve Madencilik Dairesi : (0312) 204 9879	
	Hizmetler-1 Dairesi : (0312) 204 9796	
	Hizmetler-2 Dairesi : (0312) 204 9817	